

Pressmeddelande

Luxemburg den 7 december 2017

Lånegarantier till små och medelstora företag: positiva resultat, men de måste riktas bättre och samordnas med nationella system, säger EU-revisorerna

Storleken på två EU-garantiinstrument bestämdes utan en omfattande analys av marknadens behov, och alltför många mottagande företag var inte i verkligt behov av ett garanterat lån, enligt en ny rapport från Europeiska revisionsrätten. Emellertid växte de företag som fick ett garanterat lån. En betydande andel av de företag som fick ett garanterat lån för innovation uppvisade endast en blygsam grad av innovation, säger revisorerna. Det ligger inte i linje med förordningens fokus på och ambition om spetskompetens. Revisorerna konstaterar också att Europeiska kommissionen ännu inte har tillhandahållit tillräckliga bevis för instrumentens effekt och kostnadseffektivitet. Kommissionen har det övergripande ansvaret för programmen, men genomförandet har anförtrotts Europeiska investeringsfonden (EIF).

Revisorerna analyserade huruvida EU:s lånegarantier har gett stöd till mindre företags tillväxt och innovation genom att ge dem tillgång till finansiering. De undersökte de två centralt förvaltade instrument som just nu används: InnovFin-garantiinstrumentet för små och medelstora företag för forsknings- och innovationsinriktade företag samt lånegarantiinstrumentet. Under perioden 2014–2020 förväntas EU-budgeten tillhandahålla 1,78 miljarder euro för att täcka både möjliga förluster på lånen och kostnaderna för att förvalta instrumenten. Förlusten blir 3,13 miljarder euro om tillskottet från Europeiska fonden för strategiska investeringar räknas in. Räknat i finansiell volym är de två instrumenten relativt små jämfört med de nationella garantiordningar för små och medelstora företag som medfinansieras av EU inom ramen för strukturfonderna och dem som medlemsstaterna själva finansierar.

"Våra revisorer konstaterade att det krävs en ökad inriktning mot livskraftiga företag som inte har tillgång till finansiering och företag som ägnar sig åt forskning och innovation med hög potential för spetskompetens," sade Neven Mates, den ledamot av Europeiska revisionsrätten som ansvarar för rapporten. "Systemen måste också samordnas med liknande nationella system".

Jämfört med tidigare började garantiinstrumenten att tillämpas snabbt, säger revisorerna. Den tillgängliga EU-finansieringen ökade avsevärt, men den bedömning som gjordes av marknadens behov omfattade inte alla garantiinstrument och visade inte hur de skulle tillgodose behoven. Hittills har kommissionen endast tillhandahållit begränsad bevisning på tidigare lånegarantiinstrumentens ändamålsenlighet. Dessutom har storleken på kostnaderna och de avgifter som betalats till EIF inte underbyggts tillräckligt. Trots att utvärderingssystemen har förbättrats för de nuvarande instrumenten kvarstår flera svagheter, till exempel brist på data för att utvärdera effekten på innovationsverksamhet och begränsad möjlighet att granska

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Spokesperson T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – Press Officer T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

systemen genom akademisk forskning.

Enligt en ekonometrisk studie i Frankrike har lånegarantierna hjälpt de mottagande företagen att växa mått i samlade tillgångar, försäljning, antal anställda och produktivitet. Effekterna var större för mindre och yngre företag, det vill säga de som sannolikt hade haft svårt att få lån utan garantin. Detta medför viktiga konsekvenser för hur instrumenten ska riktas mot rätt stödmottagare.

Revisorerna konstaterade att en betydande andel av de mottagande företagen i urvalet, som omfattade nio medlemsstater, inte skulle ha haft svårt att få tillgång till finansiering och därför inte hade behov av en lånegaranti. Utlåningen till företag som hade tillgång till finansiering var särskilt stor hos privata finansiella intermediärer inom ramen för InnovFin-garantiinstrumentet för små och medelstora företag. Genom att stöd ges till företag som redan har tillgång till kommersiella lån riskerar EU-instrumenten att konkurrera med den privata sektorn, säger revisorerna.

InnovFin-garantiinstrumentet för små och medelstora företag är avsett att fokusera på företag som satsar på forskning och innovation med hög potential för spetskompetens. Emellertid stod två tredjedelar av företagen i urvalet för antingen endast utveckling av standardprodukter eller standardprocesser eller ingen innovation alls.

Revisorerna såg att det var stor skillnad mellan privata och offentliga intermediärer: de offentliga är mycket bättre på att fokusera på företag i kunskapsintensiva sektorer, det vill säga sådana som har närmare till innovationer.

Slutligen konstaterar revisorerna att liknande instrument redan finns i stor omfattning i medlemsstaterna, vilket har stor inverkan på EU-systemen och innebär att de måste genomföras bättre. Vi förväntar oss att kommissionen försöker följa de flesta av våra rekommendationer för eventuella efterföljande instrument under den kommande fleråriga budgetramen. Framför allt bör kommissionen

- öka inriktningen mot livskraftiga innovativa företag som inte har tillräcklig tillgång till finansiering,
- se till att de företag som InnovFin-garantiinstrumentet för små och medelstora företag riktar sig till är mer innovativa,
- göra en heltäckande utvärdering av ändamålsenligheten hos tidigare och nuvarande garantiinstrument och en förhandsutvärdering av möjliga efterföljande instrument,
- identifiera hur de centralt förvaltade instrumenten på bästa sätt kan tillgodose marknadens behov genom att säkerställa samordning med nationellt och regionalt finansierade instrument.

Meddelande till redaktörerna

I nästan 20 år har EU hjälpt små och medelstora företag i Europa att få tillgång till skuldfinansiering genom att tillhandahålla lånegarantier. Garantierna tillhandahålls finansiella intermediärer som förväntas öka sin utlåning till livskraftiga företag som annars skulle ha svårt att få lån. För att hjälpa dessa företag tillhandahåller EU finansiering till två centralt förvaltade garantiinstrument och medfinansierar inom ramen för sammanhållningspolitiken liknande instrument som nationella eller regionala myndigheter har infört. Medlemsstaterna finansierar också själva liknande stödordningar.

År 2016 beslöt kommissionen, Europeiska investeringsbanken och EIF att göra delar av Efsis budgetresurser tillgängliga som ett tillskott till EU:s bidrag till de två instrumenten.

Särskild rapport nr 20/2017 *EU-finansierade lånegarantiinstrument: positiva resultat, men ökad inriktning mot stödmottagare och samordning med nationella system krävs* finns på revisionsrättens webbplats (www.eca.europa.eu) på 23 EU-språk.